

Χαρτογράφηση του Εκπαιδευτικού Πεδίου Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου για το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), προχώρησε στη Χαρτογράφηση του Εκπαιδευτικού Πεδίου της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου για το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021. Το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 λειτούργησαν συνολικά εννέα (9) Πανεπιστήμια (τρία (3) Δημόσια και έξι (6) Ιδιωτικά) και πενήντα (50) Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (πέντε (5) Δημόσιες και σαράντα πέντε (45) Ιδιωτικές). Η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω τυποποιημένων αρχείων Excel, τα οποία συμπληρώθηκαν από όλα τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ) της Κύπρου. Στο πλαίσιο της χαρτογράφησης του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021, συλλέχθηκαν δεδομένα που σχετίζονται: α) με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες (προσωπικές μεταβλητές) όπως φύλο, χώρα προέλευσης και αναπηρία, και β) σε σχέση με τη φοίτησή τους στα ΙΑΕ (εκπαιδευτικές μεταβλητές) όπως π.χ. την κατηγορία στην οποία ανήκει το Ίδρυμα Ανώτερης Εκπαίδευσης στο οποίο φοιτούν (Πανεπιστήμιο ή Σχολή Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Δημόσιο ή Ιδιωτικό), το επιστημονικό πεδίο σπουδών στο οποίο ανήκει το πρόγραμμα σπουδών στο οποίο φοιτούν σύμφωνα με τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2013, το επίπεδο σπουδών σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Κύπρου (ΕΠΠΚ), το είδος φοίτησης (πλήρης ή μερική), τη μεθοδολογία διδασκαλίας (δια ζώσης, εξ αποστάσεως ή υβριδική) και το έτος σπουδών. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της χαρτογράφησης γίνεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: α) Δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/φοιτητριών που φοιτούν στα ΙΑΕ της Κύπρου, β) Μεταβλητές σε σχέση με τη φοίτηση στα ΙΑΕ της Κύπρου, γ) Πρόσβαση στην Ανώτερη Εκπαίδευση από ομάδες φοιτητών/φοιτητριών που υπο-εκπροσωπούνται και δ) Νεοεισερχόμενοι/ες φοιτητές/ φοιτήτριες σε προγράμματα σπουδών στην Ανώτερη Εκπαίδευση.

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι τα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης σε σχέση με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες από Τρίτες Χώρες στηρίζονται στα δεδομένα που απέστειλαν οι ΙΣΤΕ για το Φθινοπωρινό και Εαρινό Εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 (κατά τους μήνες Νοέμβριο 2020 και Μάρτιο 2021 αντίστοιχα) καθώς και στα δεδομένα που απέστειλαν τα Δημόσια και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και Δημόσιες Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τον Μάρτιο 2021. Ενδέχεται τα δεδομένα αυτά να έχουν διαφοροποιηθεί μέχρι το τέλος του εν λόγω ακαδημαϊκού έτους. Αναφορικά με τις ΙΣΤΕ θα πρέπει να διευκρινιστούν τα ακόλουθα: Με βάση τα στοιχεία που οι ίδιες οι ΙΣΤΕ υπέβαλαν στο ΥΠΠΑΝ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020 – 2021, οι φοιτητές/φοιτήτριες από Τρίτες Χώρες που φοιτούσαν σε αυτές κατά την πιο πάνω χρονική περίοδο ανέρχονταν σε 5586. Με βάση τα στοιχεία λειτουργίας που, επίσης, υπέβαλαν οι ίδιες οι ΙΣΤΕ στο ΥΠΠΑΝ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019 – 2020, φοιτούσαν σε αυτές την εν λόγω χρονική περίοδο 8956 φοιτητές/φοιτήτριες από Τρίτες Χώρες. Η μεγάλη διαφορά (μείωση κατά 3370 φοιτητές τρίτων χωρών το ακαδημαϊκό έτος 2020 – 2021 σε σχέση με το ακαδημαϊκό έτος 2019 – 2020) που παρατηρείται στον αριθμό φοιτητών/φοιτητριών από Τρίτες Χώρες των ΙΣΤΕ κατά τις δύο προαναφερόμενες χρονικές περιόδους οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός φοιτητών/φοιτητριών από Τρίτες Χώρες των ΙΣΤΕ εγκαταλείπουν τις σπουδές τους χωρίς να αποφοιτήσουν και χωρίς να αποχωρήσουν από την Κυπριακή Δημοκρατία. Τα στοιχεία των διαρροών αυτών παρέχουν οι ίδιες οι ΙΣΤΕ στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (ΤΑΠΜ) με κοινοποίηση στο ΥΠΠΑΝ.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης, το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, ο συνολικός αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών που φοιτούσε σε Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου ανερχόταν στους 54 235, εκ των οποίων 42 519 (78%) φοιτούσαν σε Πανεπιστήμια και 11 716 (22%) σε Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε σύγκριση με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος (2019-2020) σημειώθηκε μικρή αύξηση (2%) στον συνολικό αριθμό των φοιτητών/φοιτητριών. Σε σχέση με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/φοιτητριών που φοιτούσαν στα ΙΑΕ, 46% ήταν άνδρες και 54% ήταν γυναίκες. Οι χώρες από τις οποίες προέρχονταν οι φοιτητές/φοιτήτριες χωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες: Κύπρος, Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Τρίτες Χώρες. Με βάση τα δεδομένα που συλλέχθηκαν για το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, 44% ήταν Κύπριοι πολίτες, 40% ήταν πολίτες χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 16% ήταν πολίτες Τρίτων Χωρών.

Αναφορικά με τη δεύτερη θεματική ενότητα *Μεταβλητές σε σχέση με τη φοίτηση στα ΙΑΕ της Κύπρου*, η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών, τόσο των Πανεπιστημίων, όσο και των Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης φοιτούσε σε Ιδιωτικά Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης. Σε σχέση με το επίπεδο σπουδών, η πλειονότητα (49%) φοιτούσε σε προγράμματα (71% και 92% αντίστοιχα) σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 6 (πτυχία Πανεπιστημίου) στο ΕΠΠΚ. Ένα σημαντικό ποσοστό (41%) φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 7 (μεταπτυχιακά) στο ΕΠΠΚ. Συγκεκριμένα στα Πανεπιστήμια, η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούσαν στο επίπεδο 6 (49%) και επίπεδο 7 (48%) ενώ η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 6 (48%) και επίπεδο 5 (35%). Όσον αφορά στο επιστημονικό πεδίο σπουδών, η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών των Πανεπιστημίων φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών που ανήκουν στα επιστημονικά πεδία σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (28%), Εκπαίδευση (24%) και Επιστήμες Υγείας (15%). Στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών που ανήκουν στα επιστημονικά πεδία σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (64%), Παροχή Υπηρεσιών (19%) και Μηχανική και Κατασκευές (6%). Για τις μεταβλητές είδος φοίτησης και μεθοδολογία διδασκαλίας έγινε συλλογή δεδομένων μόνο από τα Πανεπιστήμια. Σε σχέση με το είδος φοίτησης η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών στα Πανεπιστήμια φοιτούσε με καθεστώς πλήρους φοίτησης (76%). Στα Δημόσια Πανεπιστήμια το ποσοστό πλήρους φοίτησης ανερχόταν στο 67% του φοιτητικού πληθυσμού, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στα Ιδιωτικά Πανεπιστήμια ανερχόταν στο 80%. Σε σχέση με τη μεθοδολογία διδασκαλίας η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών στα Δημόσια Πανεπιστήμια (76%) φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών με δια ζώσης διδασκαλία, ενώ στα Ιδιωτικά Πανεπιστήμια η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών (52%) φοιτούσε σε προγράμματα σπουδών με εξ αποστάσεως διδασκαλία.

Σε σχέση με την τρίτη θεματική ενότητα *Πρόσβαση στην Ανώτερη Εκπαίδευση από ομάδες φοιτητών/φοιτητριών που υπο-εκπροσωπούνται*, στην παρούσα φάση συλλέχθηκαν δεδομένα τα οποία αφορούν μόνο στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες των Πανεπιστημίων με αναπηρίες. Το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, οι φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρίες στα Πανεπιστήμια της Κύπρου ήταν 776 (2%). Σε σχέση με δημογραφικές μεταβλητές, ποσοστό 53% ήταν άνδρες και 47% γυναίκες, Σε σχέση με την κατηγορία χώρας προέλευσης η μεγάλη πλειονότητα (68%) των φοιτητών/τριών με αναπηρίες προερχόταν από την Κύπρο και ένα μεγάλο ποσοστό από χώρες της ΕΕ (30%). Σε σχέση με εκπαιδευτικές μεταβλητές, η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών με αναπηρίες φοιτούσε σε Ιδιωτικά Πανεπιστήμια (63%), με καθεστώς πλήρους φοίτησης (79%) σε προγράμματα σπουδών επιπέδου 6 (86%) και σε προγράμματα σπουδών που υιοθετούν δια ζώσης διδασκαλία (88%). Σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών τα υψηλότερα ποσοστά φοιτητών/τριών με

αναπηρίες συγκεντρώνονται στα επιστημονικά πεδία σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (23%) και Επιστήμες Υγείας (21%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά φοιτητών/τριών με αναπηρίες σημειώνονται στα επιστημονικά πεδία σπουδών Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική (5%) και Παροχή Υπηρεσιών (3%).

Όσον αφορά στην τέταρτη θεματική ενότητα *Νεοεισερχόμενοι/ες φοιτητές/φοιτήτριες σε προγράμματα σπουδών στην Ανώτερη Εκπαίδευση*, συλλέχθηκαν δεδομένα τα οποία αφορούν μόνο στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες των Πανεπιστημίων. Συνολικά, 22 369 φοιτητές/φοιτήτριες (53%) ξεκίνησαν τις σπουδές τους το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021. Σε σχέση με τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά, 35% ήταν άνδρες και 65% γυναίκες, ενώ σε σχέση με την χώρα προέλευσης, η μεγάλη πλειονότητα (61%) προερχόταν από Χώρες της ΕΕ και ένα μεγάλο ποσοστό (31%) από την Κύπρο. Σε σχέση με μεταβλητές που σχετίζονται με τη φοίτησή τους, η συντριπτική πλειονότητα (80%) ξεκίνησε τη φοίτηση σε Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και μόλις το 20% σε Δημόσια Πανεπιστήμια. Επίσης, η μεγάλη πλειονότητα των νεοεισερχομένων επέλεξε προγράμματα σπουδών με πλήρη φοίτηση (77%) και με εξ αποστάσεως μεθοδολογία διδασκαλίας (60%). Σε σχέση με το επίπεδο σπουδών, η πλειονότητα (65%) ξεκίνησε τη φοίτηση σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 7C, ποσοστό 33% ξεκίνησε τη φοίτησή του σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 6 και ένα πολύ μικρό ποσοστό (2%) ξεκίνησε τη φοίτηση του σε προγράμματα σπουδών που αντιστοιχούν στο επίπεδο 8. Οι επιλογές των νεοεισερχομένων σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών ήταν τα επιστημονικά πεδία Εκπαίδευση (31%), Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (28%) και Επιστήμες Υγείας (11%).